

Strasbūras, 2018 04 17
SWD(2018) 111 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

**Pasiūlymo dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl
Sjungos piliečių tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams, kurie
naudojasi laisvo judėjimo teise, išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių
dokumentų saugumo didinimo**

{COM(2018) 212 final} - {SWD(2018) 110 final}

Santraukos lentelė
Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos piliečių tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams, kurie naudojami laisvo judėjimo teise, išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumo didinimo poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kodėl? Kokia problema sprendžiama? <u>Ne daugiau kaip 11 eilučių</u> Pagrindinės šia iniciatyva sprendžiamos problemos, darančios poveikį laisvam judėjimui ir vidaus saugumui, yra šios: - nacionalinės tapatybės kortelės ir šeimos nariams, kurie nėra ES piliečiai, išduodami teisę gyventi šalyje patvirtinantys dokumentai nepakankamai saugūs; - tapatybės kortelės ir teisę gyventi šalyje patvirtinantys dokumentai menkai pripažįstami viešojo ir privačiojo sektorių įstaigose; - kyla sunkumų šiuos dokumentus išduodant ir tvarkant. Daugiausia šių problemų kyla dėl tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų formos, dizaino ir maketo skirtumų bei nenuoseklumo, taip pat dėl nepakankamo suinteresuotųjų šalių, dalyvaujančių tvarkant šiuos dokumentus, veiksmų koordinavimo, informuotumo ir mokymo. Dėl šių problemų sudėtingiau patikimai nustatyti dokumento turėtojo tapatybę ir dokumentų autentiškumą, taip pat dėl jų didėja rizika, kad dokumentai gali būti neteisėtai naudojami arba klaidingai atmetami (pvz., sienos kirtimo punktuose, atliekant registraciją administravimo institucijose ar siekiant naudotis paslaugomis). Visa tai lemia didelę naštą ir išlaidas: a) ES piliečiams ir jų šeimos nariams, kai jie keliauja ar naudojami laisvo judėjimo teise; b) viešojo sektoriaus institucijoms, kaip antai sienos apsaugos pareigūnams; c) viešojo ir privačiojo sektorių įstaigoms, pavyzdžiui, socialinės apsaugos tarnyboms, bankams ir oro vežėjams.
Ko siekiama šia iniciatyva? <u>Ne daugiau kaip 8 eilutės</u> Bendras pasiūlymo tikslas dvejopas: - padidinti saugumą ES viduje ir prie jos sienų; - sudaryti palankesnes sąlygas ES piliečiams naudotis teise laisvai judėti ir gyventi ES. Konkretūs pasiūlymo tikslai yra šie: - užtikrinti, kad tapatybės kortelės ir teisę gyventi šalyje patvirtinantys dokumentai būtų geriau pripažįstami ir kad būtų lengviau nustatomas jų autentiškumas, taip pat sumažinti dokumentų klastojimo mastą; - užtikrinti, kad būtų lengviau pagal tapatybės dokumentus nustatyti asmenų tapatybę; - padidinti informuotumą apie šiuos dokumentus ir su jais susijusias teises, be kita ko, teikiant mokymą; - supaprastinti piliečių kasdienį gyvenimą, sumažinti biurokratiją ir visų suinteresuotųjų šalių patiriamas išlaidas.
Kokia yra ES lygmens veiksmų pridėtinė vertė (subsidiarumo principas)? <u>Ne daugiau kaip 7 eilutės</u> ES lygmens veiksmai reikalingi siekiant skatinti laisvą asmenų judėjimą ir padidinti ES vidaus saugumo lygį, nes abu šie klausimai turi tarpvalstybinį aspektą ir valstybės narės, veikdamos atskirai, jų negali išspręsti. Siekiant išspręsti nustatytas problemas, reikia imtis nuoseklių tinkamų priemonių. Šiuo tikslu būtina visoje ES taikyti bendrą požiūrį siekiant suderinti naujas tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų formos ir apsaugos priemonių taisykles, taip pat skatinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Jei nacionalinės priemonės nesuderintos, Europos piliečiai, nacionalinės institucijos arba verslo / privačiojo sektoriaus subjektai gali patirti papildomų problemų (ir atitinkamai didelių išlaidų).
B. Sprendimai
Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos alternatyvos apsvaistytos? Ar viena iš politikos alternatyvų pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl? <u>Ne daugiau kaip 14 eilučių</u> Galimybės suskirstytos į šias grupes: a) su tapatybės kortelėmis susijusios galimybės, b) su teisę gyventi šalyje patvirtinančiais dokumentais susijusios galimybės, c) su procesu susijusios galimybės. Taip siekiama atsižvelgti į konkrečias priemones, kurių reikia kiekvienos grupės problemoms išspręsti. Jos negali būti lyginamos viena su kita. 0 galimybė. Nekeisti esamos padėties. Galimybės „ID“. Tapatybės kortelių forma ir saugumas – „ID SOFT“: ne teisėkūros priemonės, susijusios su tapatybės kortelėmis (pvz., informuotumo didinimas ir mokymas);

- „ID 1“: „ID SOFT“, taip pat nustatyti minimaliuosius bendruosius tapatybės kortelių formos ir saugumo reikalavimus;
- „ID 2“: „ID SOFT“ ir „ID 1“, taip pat nustatyti bendrą tapatybės kortelių formą, įskaitant privalomą pirštų atspaudų ėmimą;
- „ID 3“: „ID SOFT“ ir galimybė išduoti ne tik nacionalinę tapatybės kortelę, bet ir ES tapatybės kortelę.

Galimybės „RES“. Teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų forma ir saugumas

- „RES SOFT“: ne teisėkūros priemonės, susijusios su teise gyventi šalyje patvirtinančiais dokumentais;
- „RES 1“: „RES SOFT“, taip pat suderinti ribotą kiekį duomenų, susijusių su teise gyventi šalyje patvirtinančiais dokumentais;
- „RES 2“: „RES SOFT“ ir „RES 1“, taip pat nustatyti bendrą formą, taikytiną šeimos narių, kurie nėra ES piliečiai, teisę gyventi šalyje patvirtinantiems dokumentams;
- „RES 3“: „RES SOFT“ ir „RES 1“, taip pat nustatyti bendrą formą, taikytiną visiems teise gyventi šalyje patvirtinantiems dokumentams.

Galimybės „PROCESS“. Dokumentų išdavimo ir valstybių narių dalijimosi informacija procesas

- „PROCESS SOFT“: skatinti sudaryti daugiau ir geresnių galimybių prašyti išduoti dokumentus ir juos gauti;
- „PROCESS 1“: „PROCESS SOFT“ ir galimybė tapatybės korteles išduoti per konsulinių įstaigų tinklus.

Tinkamiausios galimybės yra „ID 1“, „RES 2“ ir „PROCESS SOFT“.

Kas kuriai galimybei pritaria? Ne daugiau kaip 7 eilutės

Tarybos išvadose pabrėžiama tapatybės kortelių ir teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumo svarba. Daugelis nacionalinių institucijų ir NVO pritaria neprivalomų priemonių taikymui visų rūšių dokumentams (visos galimybės „SOFT“). Kai kurių su laisvu judėjimu susijusius klausimus sprendžiančių nacionalinių institucijų (AT, CZ, HR, DK, NL, MT ir PL) nuomone, teisės aktų nereikia, o kitos nacionalinės institucijos (BG, CY, DE, EE, EL, FI, IE, PT, RO, SI ir SK) palankiai vertina galimybę nustatyti minimalias tapatybės kortelių apsaugos priemones („ID 1“). Keletas nacionalinių institucijų (CY, DK, EE, FR, EL ir LU) pritaria tam, kad remiantis vienoda leidimų apsigyventi forma būtų bent suderintos leidimo gyventi šalyje kortelės, išduodamos šeimos nariams, kurie nėra ES piliečiai („RES 2“). Dauguma ES piliečių, su kuriais konsultuotasi, pritaria nacionalinių tapatybės kortelių suderinimui platesniu ES mastu („ID 2“) ir pritaria galimybei suderinti visus teise gyventi šalyje patvirtinančius dokumentus („RES 3“).

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai? Ne daugiau kaip 12 eilučių

Įgyvendinant tinkamiausias galimybes bus suteikta tiesioginė nauda daugelyje sričių, nors ją kiekybiškai įvertinti nelengva. Iš esamų įrodymų matyti, kad užtikrinus geresnį dokumentų pripažinimą ir padidinus dokumentų saugumą piliečiai ir jų šeimos nariai, viešojo administravimo institucijos (pvz., dokumentus tikrinantys sienos apsaugos pareigūnai), taip pat viešojo ir privačiojo sektorių paslaugų operatoriai (pvz., oro vežėjai, sveikatos priežiūros įstaigos, bankai ir draudimo bei socialinės apsaugos paslaugų teikėjai) galės tiesiogiai ir reguliariai sutaupyti, nes patirs mažiau sąnaudų, taip pat sumažės jiems tenkanti išlaidų našta.

Netiesioginė nauda, kuri būtų pasiekta įgyvendinus tinkamiausias galimybes, – dokumentų klastojimo ir tapatybės vagystės atvejų sumažėjimas ir apskritai saugumo lygio padidėjimas (mažesnis nusikalstamumo, sukčiavimo ir terorizmo lygis) ES viduje ir prie jos sienų. Patobulinus dokumentus bus taip pat užtikrintos palankesnės laisvo judėjimo sąlygos, nes naudotis dokumentais bus greičiau, lengviau ir saugiau.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos? Ne daugiau kaip 12 eilučių

Neprivalomos priemonės gali būti pritaikomos atsižvelgiant į valstybių narių poreikius.

Reikalavimų laikymosi išlaidų (vienkartinių), susijusių su laipsnišku patobulintų dokumentų įvedimu, dydis valstybėse narėse būtų nevienodas ir priklausytų nuo to, kokia yra šiuo metu išduodamų dokumentų kokybė. Dažniausiai išlaidos sumažės patobulintų dokumentų įvedimą suderinus su natūraliu dokumentų pakeitimo ciklu. Kalbant apie nacionalines tapatybės korteles ir leidimo gyventi šalyje korteles, išduodamas šeimos nariams, kurie nėra ES piliečiai, valstybės narės gali naudotis esama infrastruktūra (kortelių skaitytuvais, dokumentų skaitytuvais, biometrinių duomenų ėmimo ir tikrinimo įranga) ir taikyti esamus pasų ir leidimų apsigyventi gamybos procesus. Didelių papildomų administracinių ir su reguliavimu susijusių išlaidų nenumatoma.

Siekiant greičiau užtikrinti didesnę saugumą, reikės laipsniškai nutraukti mažiau saugių tapatybės kortelių

naudojimą ir dėl to kai kurios valstybės narės patirs tam tikrų išlaidų. Be to, papildomų (vienkartinį) išlaidų atsiradimas laipsniškai nutraukiant reikalavimų neatitinkančių leidimų gyventi šalyje kortelių, išduodamų šeimos nariams, kurie nėra ES piliečiai, naudojimą. Šios išlaidos bus proporcingos laipsniško naudojimo nutraukimo spartai.

Ar reikalavimų laikymosi išlaidos, susijusios su naujų dokumentų išdavimu, bus perkeltos piliečiams, priklausys nuo valstybės narės administravimo subjektų sprendimo. Tinkamiausios galimybės įgyvendinimas neturės svarbios įtakos įmonių išlaidoms.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms? Ne daugiau kaip 8 eilutės

Įgyvendinus tinkamiausią galimybę įmonėms, įskaitant MVĮ ir labai mažas įmones, galės labiau pasitikėti tapatybės dokumentais, kuriuos pateikia galimi klientai iš kitų valstybių narių, ir atitinkamai išplėsti savo verslo galimybes. Tai ypač aktualu mažesnėms įmonėms, neturinčioms finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kurių reikia procesams kurti, kompetencijai didinti ir darbuotojams apmokyti siekiant tinkamai tvarkyti tapatybės dokumentus. Be to, užtikrinus geresnį įvairių rūšių dokumentų derėjimą atsiradus galimybių kortelių gamintojams.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams? Ne daugiau kaip 4 eilutės

Finansinis poveikis valstybėms narėms bus nevienodas – jis priklausys nuo reikiamų pakeitimų masto (reikalavimų laikymosi išlaidos, susijusios su įvedimu) ir nuo to, kaip greitai bus įgyvendinti šie patobulinimai (reikalavimų laikymosi išlaidos, susijusios su laipsnišku naudojimo nutraukimu). Išlaidos sumažės, nes, kaip numatoma, nauji dokumentai bus daugiausia išduodami pagal natūralų dokumentų pakeitimo ciklą.

Galiausiai visos nacionalinės administravimo institucijos sutaupys laiko teikdamos administravimo ir viešąsias paslaugas.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis? Ne daugiau kaip 6 eilutės

Įgyvendinus tinkamiausią galimybę bus daromas poveikis pagrindinėms teisėms, visų pirma – Chartijos 7 straipsnyje nustatytai teisei į privatų gyvenimą ir 8 straipsnyje nustatytai teisei į asmens duomenų apsaugą. Bus laikomasi tokio paties požiūrio, kokio laikomasi įgyvendinant ES teisės aktus dėl biometrinių pasų ir leidimų apsigyventi. Bus atsižvelgiama į konkrečius jautrius aspektus, susijusius su nepilnamečių biometrinių duomenų rinkimu. Įgyvendinant tinkamiausią galimybę bus užtikrinamos apsaugos priemonės ir garantuojama duomenų subjekto teisė, taikoma pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, įskaitant teisę į veiksmingą teisinę gynybą.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma? Ne daugiau kaip 4 eilutės

Siūloma ne tik reguliariai vykdyti stebėseną, bet ir nustatyti, kad, praėjus 3 metams nuo teisėkūros priemonių taikymo pradžios dienos, Komisija pateiktų Europos Parlamentui ir Tarybai įgyvendinimo ataskaitą.